

Tauw

Monitoring broedvogels Festival Fusion of Dance

Toetsing aan de Flora- en faunawet

Wijthmenerplas, Zwolle 2012

Monitoring broedvogels Festival Fusion of Dance

Wijthmenerplas, Zwolle

Verantwoording

Titel	Monitoring broedvogels Festival Fusion of Dance
Opdrachtgever	Fusion of Dance bv
Projectleider	Ir. Hanneke Oudega
Auteur(s)	Ir. Hanneke Oudega
Tweede lezer	Ir. Niels Jeurink, senior ecooloog, Herman Bouman, vogelecoloog
Uitvoering veldwerk	James Lidster, vogelecoloog
Projectnummer	1207738
Aantal pagina's	14 (exclusief bijlagen)
Datum	4 juni 2012
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

Tauw bv
BU Ruimtelijke Kwaliteit
Handelskade 11
Postbus 133
7400 AC Deventer
Telefoon +31 57 06 99 91 1
Fax +31 57 06 99 66 6

Dit document is eigendom van de opdrachtgever en mag door hem worden gebruikt voor het doel waarvoor het is vervaardigd met inachtneming van de rechten die voortvloeien uit de wetgeving op het gebied van het intellectuele eigendom. De auteursrechten van dit document blijven berusten bij Tauw. Kwaliteit en verbetering van product en proces hebben bij Tauw hoge prioriteit. Tauw hanteert daartoe een managementsysteem dat is gecertificeerd dan wel geaccrediteerd volgens:

- NEN-EN-ISO 9001

Inhoud

Verantwoording en colofon	5
1 Inleiding.....	9
1.1 Aanleiding.....	9
1.2 Doel	9
2 Methode monitoring	10
3 Resultaten	10
4 Effectbeoordeling Flora en faunawet	11
4.1 Effectbeoordeling	11
4.2 Conclusie effectbeoordeling	13

Bijlage(n)

1. Gemonitorde nestlocaties

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Bij activiteiten zoals muziekfestivals dient onderbouwd te worden of het voornemen 'redelijkerwijs uitvoerbaar' is. Een inschatting van eventuele belemmeringen op het gebied van natuurbescherming is hier onderdeel van. Al tijdens de planvorming dient daarom inzichtelijk gemaakt te worden of er (mogelijk) sprake is van effecten op beschermde natuurwaarden, of er voldoende mogelijkheden zijn om eventuele effecten te mitigeren of compenseren en of hiervoor een ontheffing- of vergunningsplicht geldt.

In opdracht van Fusion of Dance bv heeft Tauw onderzoek gedaan naar de consequenties van natuurwetgeving voor drie muziekfestivals bij de Wijthmenerplas die in het voorjaar en zomer van 2012 worden gehouden. Het gaat om het festival Hardshock op 14 april 2012, Fusion of Dance op 19 mei 2012 en Fire Fly Festival op 7 juli 2012. Dit onderzoek is opgenomen in de rapportage 'Natuurtoets drie festivals Wijthmenerplas Zwolle' met kenmerk R001-1207738PMM-mfv-V01-NL. Naar aanleiding van dit onderzoek heeft Tauw een aantal mitigerende maatregelen voorgesteld om negatieve effecten op broedvogels te voorkomen. Deze maatregelen bestonden hoofdzakelijk uit het afschermen van broedbiotoop van vogels en bestaande nesten van roofvogels van het festivalterrein en verkeersbewegingen. Naast deze maatregelen heeft Dienst Regelingen verzocht om de broedvogels, voorafgaand, gedurende en na het Hardshock festival te monitoren en geluidmetingen uit te voeren. De resultaten van deze monitoring en geluidmeting en een effectbeoordeling in de zin van de Flora- en faunawet zijn opgenomen in een notitie van 26 april 2012 met kenmerk N001-1207738OJT-mfv-V01-NL.

Op basis van de resultaten van de monitoring en geluidmeting heeft het Bevoegd gezag, Dienst Regelingen, beoordeeld dat het festival Fusion of Dance plaats mag vinden onder voorwaarden. Deze voorwaarden waren de uitvoering van de voorgestelde mitigerende maatregelen en een broedvogelmonitoring van het festival, zoals dit ook is uitgevoerd voor het Hardshock festival.

1.2 Doel

Het doel van onderliggend rapport is het presenteren van de resultaten van de broedvogelmonitoring en een effectbeoordeling in het kader van de Flora- en faunawet voor het festival Fusion of Dance. Dit festival heeft op 19 mei 2012 plaatsgevonden. Deze monitoring is uitgevoerd op verzoek van Dienst Regelingen zoals verwoord in haar brief van 11 mei 2012. In deze brief wordt aangegeven dat nader onderzoek in de vorm van monitoring naar de effecten van het festival Fusion of Dance op broedvogels van belang is om te beoordelen of er sprake is van negatieve effecten op broedvogels.

2 Methode monitoring

De monitoring is uitgevoerd in vijf veldbezoeken, waarbij het festivalterrein en een zone van ten minste 100 m (voorwaarden van Dienst Regelingen) daaromheen is geïnventariseerd op broedende vogels, nestbouw van vogels of aanwezige bezette nesten. De veldbezoeken hebben op de volgende data plaatsgevonden:

1. 11 mei 2012, een dag voorafgaand aan de opbouw. In dit veldbezoek is in zijn algemeen gekeken of er nesten aanwezig waren op het festivalterrein en in de zone daar omheen
2. 18 mei 2012, een dag voorafgaand aan het festival
3. 19 mei 2012, gedurende het festival
4. 20 mei 2012, een dag na het festival
5. 24 mei 2012, een dag na de afbouw van het festival

Als basis voor de monitoring zijn de gegevens gebruikt van nestlocaties van de monitoring van het Hardshock festival. Ook voor dat festival is immers in kaart gebracht op welke plaatsen in het gebied vogels broeden. Daarnaast zijn op enkele plaatsen nieuwe nesten gevonden en eveneens gevolgd. De monitoring is uitgevoerd door James Lidster, een vogeldeskundige met ruim 20 jaar ervaring op het gebied van broedvogelonderzoek.

De gemonitorde nesten zijn opgenomen op de kaart. De bevindingen zijn per bezoek en per nest opgenomen in een Excel bestand.

3 Resultaten

De resultaten van de broedvogelmonitoring zijn per bezoek en per nest opgenomen in een Excel-sheet en op kaart. Deze zijn opgenomen in bijlage 1. Een samenvatting van de belangrijkste resultaten voor de effectbeoordeling zijn onderstaand opgenomen.

- In totaal zijn er 36 bezette nesten gemonitord voor het festival Fusion of Dance. Tijdens de monitoring zijn er zes extra nesten gevonden
- De broedvogels op het nest, zowel die met eieren als die met jongen die zijn waargenomen voorafgaand aan het festival, zijn ook met eieren of jongen waargenomen tijdens en na het festival. De bezette nesten zijn dus in deze periode niet verlaten
- Voorafgaand aan het festival of tijdens het festival zijn geen bezette nesten gevonden die na het festival of na de afbouw verlaten bleken
- Tijdens het festival is er geen verandering in gedrag van de vogels waargenomen. Bijvoorbeeld de meerkoet en fuut met jongen op het water bleven in de buurt van de oever en werden niet afgeschrikt door geluid of bewegingen

- Nestlocatie 44 houtduif: de houtduif was op de dag voorafgaand aan het festival bezig met nestbouw. In de veldbezoeken daarna is geen activiteit bij het nest waargenomen, mogelijk is Houtduif gestopt met de nestbouw. Nestlocatie 44 ligt op meer dan 200 m afstand van het festivalterrein en was ontoegankelijk voor bezoekers en crew. Optische verstoring door bezoekers of crew zal geen reden zijn geweest voor het stoppen van de nestbouw
- Nest 5 zwarte kraai: voorafgaand aan het festival en tijdens en na het festival zijn er geen waarnemingen gedaan van zwarte kraai op het nest. Op 24 mei 2012 zijn echter wel twee jongen op het nest waargenomen. Tijdens het festival is de zwarte kraai wel door de festivalorganisatie en de handhaver van het ministerie van EL&I op het nest waargenomen
- Een aantal nesten die zijn gemonitord tijdens het Hardshock festival is niet teruggevonden. De reden hiervoor kan zijn dat door het blad aan struiken en bomen nesten niet meer zichtbaar zijn. Ook kunnen vogels in deze periode op het nest zitten en daardoor in tegenstelling tot half april (Hardshock festival) veel minder actief zijn en dus minder zichtbaar zijn. Ook kunnen jongen van vroeg broedende soorten al verlaten zijn

4 Effectbeoordeling Flora en faunawet

4.1 Effectbeoordeling

Alle broedende vogels, hun broedplaatsen en de functionele omgeving van de broedplaatsen zijn beschermd tijdens de broedperiode. Tevens zijn rust- en verblijfplaatsen en de functionele omgeving daarvan van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in vijf categorieën: de nesten van categorie 1 tot en met 4 zijn jaarrond beschermd, de nesten van categorie 5 in principe alleen tijdens de broedperiode. Hierbij geldt echter dat wanneer 'zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden' dat rechtvaardigen, ook de nesten van categorie 5 soorten jaarrond beschermd kunnen zijn.

De soorten die waargenomen zijn uit de **categorie 1 tot en met 4** zijn buizerd en sperwer. De vaste rust- en verblijfplaatsen en functionele leefomgeving van deze soorten zijn daardoor jaarrond beschermd. De waargenomen soorten van **categorie 5** zijn grote bonte specht, spreeuw en zwarte kraai.

Geconcludeerd wordt dat geen van de aangetroffen broedvogels op het nest (met of zonder eieren) of met jongen het nest heeft verlaten. Er zijn dus geen waarnemingen gedaan dat vogels gedurende het festival op het nest een verandering in gedrag vertoonden en verstoord werden of verstoord werden tijdens de opbouw- of de afbouwfase. Op nestlocatie 44 is voorafgaand aan het festival (18 mei 2012) een houtduif waargenomen die bezig was met nestbouw. Gedurende en na het festival is de houtduif niet meer waargenomen. Het is mogelijk dat de houtduif gestopt is met de nestbouw. Optische verstoring door festivalbezoekers of crew wordt uitgesloten.

De reden hiervoor is de afstand van meer dan 200 m tussen de nestlocatie en het festivalterrein en het feit dat crew en bezoekers geen toegang hadden tot deze locatie (bruggetje was afgesloten).

Tijdens de monitoring voor het Hardshock festival is geconstateerd dat een zwarte kraai een nest heeft in een zomereik die binnen het festivalterrein van Fusion of Dance valt (zie kaart bijlage 1, nestlocatie 5). Als voorwaarde is daarom door Dienst Regelingen gesteld dat voorafgaand aan de opbouw gecontroleerd moest worden of de zwarte kraai nog aanwezig is. Indien dit het geval zou zijn, zou de nestboom door hekken uitgesloten worden van het festivalterrein. De zwarte kraai is niet waargenomen voorafgaand aan de opbouw (11 mei 2012, 1,5 uur gemonitord nabij het nest en omgeving) en niet voorafgaand aan het festival (18 mei 2012). Er zijn daarom geen maatregelen genomen om de nestboom uit te sluiten van het festivalterrein. Ook tijdens het festival en de dag daarna is de zwarte kraai door Tauw niet waargenomen. De zwarte kraai is echter gedurende het festival en de dag erna wél door de festivalorganisatie en de handhaver van het Ministerie van EL & I (de heer Gunnink) waargenomen op het nest. Door de heer Gunnink is aangegeven dat mitigerende maatregelen op dat moment niet noodzakelijk waren. Het was tijdens het festival relatief rustig onder de nestboom en de zwarte kraai leek geen hinder te ondervinden van het festival. Op 24 mei 2012, de dag na de afbouw, zijn door Tauw twee juvenielen van de zwarte kraai waargenomen in de nestboom. Er zijn geen aanwijzingen dat de zwarte kraai op het nest verstoord is gedurende het festival, tijdens de opbouw of tijdens de afbouw.

Er kunnen verschillende redenen zijn dat de zwarte kraai tijdens de monitoring niet is waargenomen, maar op andere momenten door de festivalorganisatie wel. Als deze soort eenmaal jongen heeft dan kan het nest te klein zijn voor ook nog een adult in het nest. Het nest zit hoog in de boom en als alleen de jongen in het nest zitten is dit mogelijk niet zichtbaar.

Speciale aandacht is uitgegaan naar de nestlocaties van sperwer (E) en buizerd (53). Beide nestlocaties zijn zo veel mogelijk gespaard voor verstoring door verkeer te weren en mensen uit de buurt van de nestlocaties te houden. Hiervoor zijn de nestlocaties afgeschermd met hekken en zijn een aantal wegen afgesloten voor verkeer. Uit de monitoring blijkt dat beide nesten nog steeds bezet zijn en dat de buizerd één juveniel heeft. Op basis van de waarnemingen tijdens de monitoring wordt geconstateerd dat er geen zichtbare verstoring van sperwer en buizerd heeft plaatsgevonden door bezoekers of verkeer van het festival.

In de notitie van 26 april 2012 [N001-1207738OJT-mfv-V01-NL] heeft Tauw aanbevelingen voor maatregelen gedaan om een overtreding van de in dit geval enige relevante artikelen 10 en 11 van de Flora- en faunawet te voorkomen. Deze maatregelen zijn door de festivalorganisatie overgenomen en vervolgens nog aangescherpt door Dienst Regelingen als (aanvullende) voorwaarden voor het festival Fusion of Dance.

De maatregelen bestonden hoofdzakelijk uit het uitsluiten en afschermen van bosjes en bomen van het festivalterrein en het weren van verkeer op routes waar gevoelige soorten (sperwer en buizerd) broeden. Tijdens het Festival Fusion of Dance heeft de heer Gunnink, handhaver van het ministerie van EL&I, de als voorwaarde gestelde mitigerende maatregelen door Dienst Regelingen, gecontroleerd en akkoord bevonden.

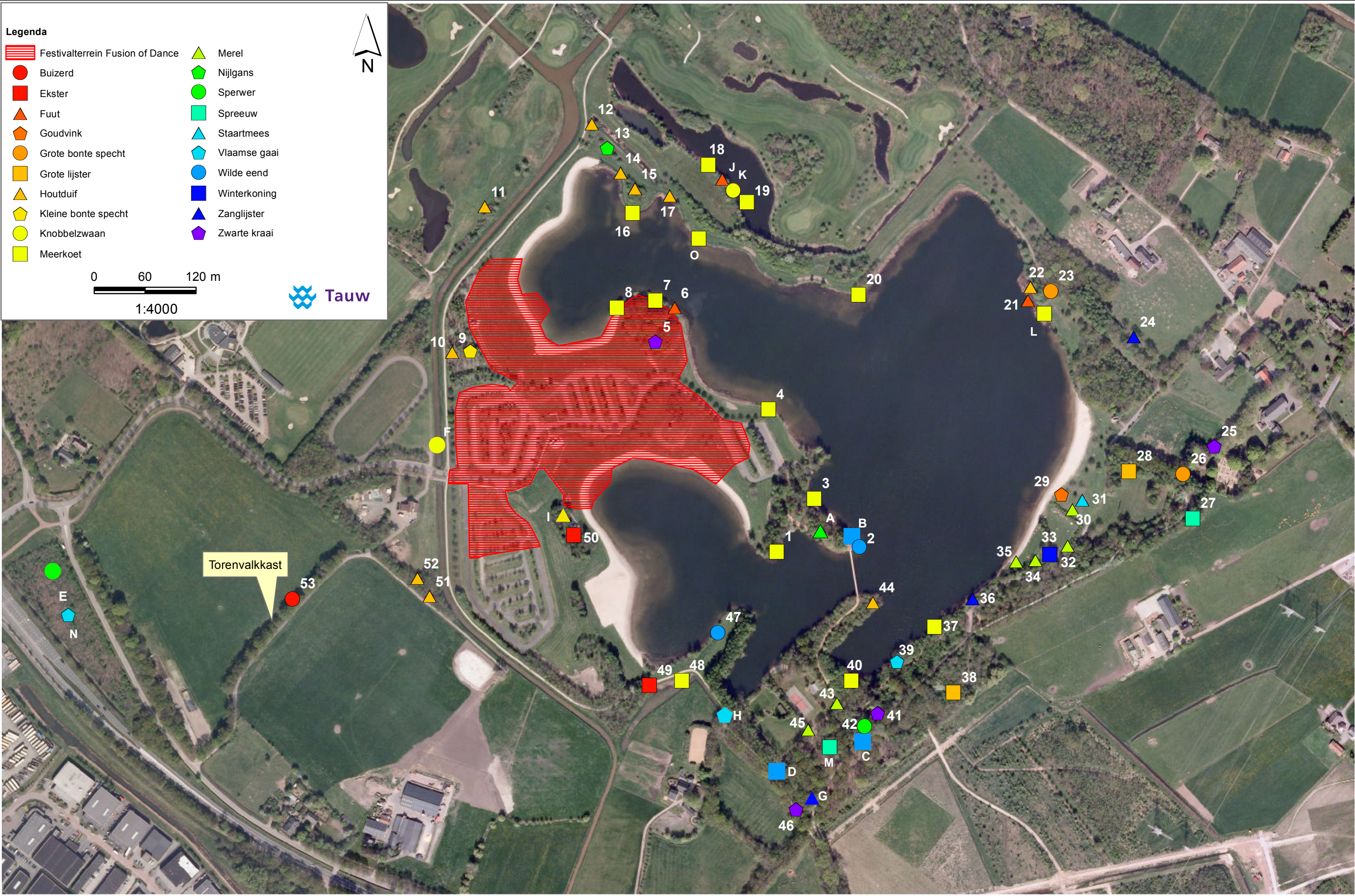
4.2 Conclusie effectbeoordeling

Uit dit monitoringsonderzoek blijkt dat voor, tijdens en na afloop van het festival Fusion of Dance geen negatieve effecten op broedvogels zijn geconstateerd. Er zijn dan ook geen overtredingen van de Flora- en faunawet geconstateerd.

Bijlage

1

Gemonitorde nestlocaties

Fusion of Dance Wijthmenerplas te Zwolle mei 2012

Nest	Vogelsoort	18-5-2012	19-5-2012	20-5-2012	24-5-2012
1	Meerkoet	2 adult op water met 1 juveniel	2 adult op water 1 juveniel	2 adult op water 1 juveniel	2 adult en 1 juveniel op gras
2	Wilde eend	nest is leeg	nest is leeg	nest is leeg	nest is leeg
3	Meerkoet	adult op nest	adult op nest	adult op nest	4 juveniel
4	Meerkoet	2 adult op water 4 juveniel	4 juveniel op water	6 juveniel op water	6 juveniel op water
5	Zwarte kraai	niets waargenomen	niets waargenomen	niets waargenomen	2 juveniel in buurt van nest
6	Fuut	niet zichtbaar door hekjes	2 adult op water (baltsen)	2 adult op water	2 adult op water
7	Meerkoet	niet zichtbaar door hekjes	2 adult op water 1 juveniel	2 adult op water 1 juveniel	2 adult op water 1 juveniel
8	Meerkoet	niet zichtbaar door hekjes	2 adult op water 6 juveniel	2 adult op water 6 juveniel	2 adult op water 6 juveniel
9	Kleine bonte specht	niks waargenomen (wel op boom gekrabbeld)	niks waargenomen (wel op boom gekrabbeld)	niks waargenomen (wel op boom gekrabbeld)	niks waargenomen (wel op boom gekrabbeld)
10	Houtduif	nest leeg	nest leeg	nest leeg	nest leeg
11	Houtduif	nest niet gevonden door groen	nest niet gevonden door groen	nest niet gevonden door groen	nest niet gevonden door groen
12	Houtduif	nest niet gevonden door groen	nest niet gevonden door groen	nest niet gevonden door groen	nest niet gevonden door groen
13	Nijlgans	nest leeg	nest leeg	nest leeg	nest leeg
14	Houtduif	nest leeg	nest leeg	nest leeg	nest leeg
15	Houtduif	nest leeg	nest leeg	nest leeg	nest leeg
16	Meerkoet	adult op nest 7 eieren	adult op nest	adult op nest	2 adult 5 juveniel
17	Houtduif	nest niet gevonden door groen	nest niet gevonden door groen	nest niet gevonden door groen	nest niet gevonden door groen
18	Meerkoet	fuut op dezelfde plek, geen meerkoet gevonden	fuut	fuut	fuut
19	Meerkoet	nest leeg	nest leeg	nest leeg	nest leeg
20	Meerkoet	2 adult 2 eieren	adult op nest	adult op nest	adult op nest (ook Wilde eend met 5juveniel)
21	Fuut	niets waargenomen	niets waargenomen	niets waargenomen	niets waargenomen
22	Houtduif	niets waargenomen	niets waargenomen	niets waargenomen	niets waargenomen
23	Grote bonte specht	niets waargenomen	niets waargenomen	niets waargenomen	niets waargenomen
24	Zanglijster	nest niet gevonden door groen	nest niet gevonden door groen	nest niet gevonden door groen	nest niet gevonden door groen
25	Zwarte kraai	2 adult op strand	niets waargenomen	niets waargenomen	adult op gras
26	Grote bonte specht	roepend waargenomen	weer een roepende vogel (alarm en 'kik')	weer een roepende vogel	niets waargenomen
27	Spreeuw	niets waargenomen	niets waargenomen	2 adult foerageren op gras	overall Spreeuwen in bomen (adultults)
28	Grote lijster	zingt in buurt geen nest	niets waargenomen	adultult op gras	adult met 1juveniel op gras
29	Goudvink	nest niet gevonden door groen	nest niet gevonden door groen	nest niet gevonden door groen	nest niet gevonden door groen
30	Staartmees	nest niet gevonden door groen	nest niet gevonden door groen	nest niet gevonden door groen	nest niet gevonden door groen
31	Merel	nest niet gevonden door groen	nest niet gevonden door groen	nest niet gevonden door groen	adult met 1juveniel op gras
32	Merel	nest niet gevonden door groen	nest niet gevonden door groen	nest niet gevonden door groen	nest niet gevonden door groen
33	Winterkoning	nest niet gevonden door groen	nest niet gevonden door groen	nest niet gevonden door groen	nest niet gevonden door groen
34	Merel	nest leeg	nest leeg	nest leeg	nest leeg
35	Merel	nest niet gevonden door groen	nest niet gevonden door groen	nest niet gevonden door groen	nest niet gevonden door groen
36	Zanglijster	nest leeg	nest leeg	nest leeg	nest leeg
37	Meerkoet	2 adult 4 juveniel op water	2 adult 4 juveniel op water	2 adult 4 juveniel op water	2 adult 4 juveniel op water
38	Grote lijster	nest niet gevonden door groen	nest niet gevonden door groen	nest niet gevonden door groen	nest niet gevonden door groen
39	Vlaamse gaai	nest leeg	nest leeg	nest leeg	nest leeg
40	Meerkoet	nest niet gevonden	nest niet gevonden	nest niet gevonden	nest niet gevonden
41	Zwarte kraai	niets waargenomen	niets waargenomen	niets waargenomen	niets waargenomen
42	Sperwer	niets waargenomen	niets waargenomen	niets waargenomen	niets waargenomen
43	Merel	nest leeg	nest leeg	nest leeg	nest leeg
44	Houtduif	bezig met nest bouwen	geen vogel aanwezig	geen vogel aanwezig	geen vogel aanwezig
45	Merel	nest niet gevonden door groen	nest niet gevonden door groen	nest niet gevonden door groen	nest niet gevonden door groen
46	Zwarte kraai	niets waargenomen	niets waargenomen	niets waargenomen	niets waargenomen
47	Wilde eend	nest leeg	nest leeg	nest leeg	nest leeg
48	Meerkoet	2 adult 4 juveniel op water	2 adult 6 juveniel op water	2 adult 6 juveniel op water	2 adult 6 juveniel op water
49	Ekster	nest leeg	nest leeg	nest leeg	nest leeg
50	Ekster	nest leeg	nest leeg	nest leeg	nest leeg
51	Houtduif	adult op nest	adult op nest	adult op nest	adult op nest
52	Houtduif	niets waargenomen	niets waargenomen	niets waargenomen	niets waargenomen
53	Buizerd	2 adult bij nest, vrouwtje op nest	juveniel roept vanuit nest, 2 adult in buurt, 1 keer met eten gezien	adult roepts van dichtbij nest	adult dichtbij nest, juveniel roept nog

Nest	Vogelsoort				
A	Merel	niet gevonden door groen	niet gevonden door groen	niet gevonden door groen	niet gevonden door groen
B	Winterkoning	niet gevonden door groen	niet gevonden door groen	niet gevonden door groen	niet gevonden door groen
C	Winterkoning	niet gevonden door groen	nest kapot	nest kapot	nest kapot
D	Winterkoning	niet gevonden door groen	niet gevonden door groen	niet gevonden door groen	niet gevonden door groen
E	Sperwer	vrouwtje op nest	vrouwtje op nest	vrouwtje op nest	vrouwtje op nest
F	Meerkoet	niet gevonden door groen	niet gevonden door groen	niet gevonden door groen	niet gevonden door groen
G	Zanglijster	niet gevonden door groen	niet gevonden door groen	niet gevonden door groen	niet gevonden door groen
H	Vlaamse gaai	niet gevonden door groen	niet gevonden door groen	niet gevonden door groen	niet gevonden door groen
I	Houtduif	op nest	op nest	op nest	op nest
J	Fuut	op nest 3 eieren	op nest 3 eieren	op nest 3 eieren	op nest 3 eieren
K	Knobbelzwaan	1 ei op nest, geen vogels (waarschijnlijk oud)	1 ei op nest, geen vogels (waarschijnlijk oud)	1 ei op nest, geen vogels (waarschijnlijk oud)	1 ei op nest, geen vogels (waarschijnlijk oud)
L	Meerkoet	op nest	op nest	op nest	adult met 4 juveniel
M	Spreeuw	adult met eten in populier boom	adult met eten in populier boom	adult met eten in populier boom	uitgevlogen, nest rustig
N	Gaai		adultult op nest	adultult op nest	adultult op nest
O	Meerkoet			2 adult 4 juveniel op water	2 adult geen juveniel

